

og Søværnsloven væsentlig ved et Kompromis mellem Regeringspartiet og en Del af Venstre. Men Striden om de overordentlige Forsvarsforanstaltninger blev ikke dermed bilagt. I 1881—82 mødte Regeringen med Krav om 66 Mill. Kr., heraf 34 Mill. Kr. til Kjøbenhavns Landbefæstning. I de følgende Aar voksede Kravet til 72 $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Det herhen hørende Forslag blev fremlagt oppe i Landstinget, men selv der syntes Kravet lidt for stærkt — lidt for højt. Landstinget behandlede det i alt Fald ikke færdigt, Aaret efter blev Forslaget forelagt i Folketinget, hvor det selvfølgelig heller ikke fik nogen blid Behandling. Atter Aaret efter kom der et nyt Forslag til Folketinget, noget reduceret, men dette reducerede Forslag toges tilbage uden nærmere Begrundelse af hvorfor, — og saa begyndte Provisorieperioden. Millionerne rullede, henimod 70 Mill. Kr. ud over de Beløb, som Folketinget ved Behandlingen af Finanslovforslagene stemte for. Det er altsaa ikke 70 Mill. Kr. brutto i samlet Sum, men 70 Mill. Kr. *ud over* det, der gennem de Aar blev stemt for i Folketinget, der rullede ud til militære Foranstaltninger mod dette Tings Standpunkt. Da saa endelig Bunden i Statskassen lod sig skimte, toges et Pust, og vi fik Forliget med Fæstningens Godkendelse og en efter Fæstningens Behov afpasset Hærlovsændring.

Saaledes løste Højre Forsvarssagen i Kraft af den brutale Magt. Men Løsningen var derefter. Medens Estrupiatet opkastede Voldene omkring Kjøbenhavn, opsamledes en Sum af Uvillie i Befolkningen, som sent vil slettes og kun kan slettes fuldkomment derved, at Sagen helt og frit lægges i Folkets egen Haand, det vil sige i Hænderne paa Folkets betroede Mænd. Løsningen var derefter, sagde jeg. Jeg skal ikke komme ind paa, hvorledes der selv inden for Kredsen af dem, der have Ansvaret for, at Fæstningen er rejst, som sket er, er delte Meninger om dens Værd og Betydning i militær Henseende, bortset fra de Følelser, der ere til Stede i Befolkningen over for den. Det har ligget klart og blankt for, hvorledes dette Forhold er. Jeg vil derimod pege paa et andet For-

hold. For 2—3 Aar siden fremlagde Marineministeren her i Tinget et Forslag til en ændret Søværnsordning, og i Motiverne til dette Forslag erklærede han, at Flaaden ikke blot var ukampdygtig i Krigstid, men den egnede sig ikke en Gang til Manøvrer i Fredstid. Hvilken forfærdelig Karakteristik, given af selve den Mand, der paa dette Tidspunkt havde staaet i Spidsen for Søforsvaret i 20 Aar! Og af disse 20 Aar vare de 9 Provisorieaar, i hvilke der hensynsløst rattedes med Millioner uden Bevilling. Jeg siger, hvilken mærkværdig Karakteristik at sætte i et saadant Aktstykke, der er offentligt og tilgængeligt for hele den civiliserede Verden. Jeg regnede den Gang efter, idet jeg tog Udgangspunkt fra 1880, det Aar, da den sidste Søværnslov blev gennemført. Det viser sig da, at der i de mellemliggende Aar var anvendt ca. 120 Mill. Kr. ud over det, man havde for Haanden ved den nuværende Søværnsordnings Tilblivelse, og saa var Resultatet efter dette, at Marineministeren udsteder et saadant Aktstykke som det nævnte, tilgængeligt for den ganske Verden. Jeg antager og haaber, at det var en for haard Karakteristik, men det, at den overhovedet var mulig, er i sig selv en stærk Fordømmelsesdom over Højres Vanrøgt af Forsvarsvæsenet.

Det er derfor paa Tide, at denne Sag vikles ud af det Net, hvori den af Hensyn til landsskadelige Partiformaal hidtil har været spundet ind. Nu tages Sagen op til fordomsfri og uhildet Drøftelse under Hensyn til alle de særlige Forhold, der *maa* tages med ind under Overvejselsen af denne Sag. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder, men anbefale Forslaget til hurtig Fremme og uforandret Vedtagelse her i dette Ting. Jeg paaskønner overordentlig meget, at Forslaget just er bygget, som det er. Det er den Maade, hvorpaa jeg tror, Ministeriet vil faa dette Ting og Folket i Tale om denne Sag.

Jeg anbefaler altsaa Forslaget til hurtig Fremme og til uforandret Vedtagelse, idet jeg gentager min Understrøgning af Konseilspræsidentens Ytring for leden, nemlig, at det, der er Opgaven her, er, at vi ville Fred udadtil og ogsaa indadtil. Det er det, vi trænge til. Vi ville